

Bruksela, 20 listopada 2025 r.
(OR. en)

15712/25

TELECOM 420
COMPET 1209
CYBER 339

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 19 listopada 2025 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2025) 835 final

Dotyczy: KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
STRATEGIA NA RZECZ EUROPEJSKIEJ UNII DANYCH
UWALNIANIE DANYCH DLA SZTUCZNEJ INTELIGENCJI

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 835 final.

Zał.: COM(2025) 835 final

Bruksela, dnia 19.11.2025 r.
COM(2025) 835 final

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**STRATEGIA NA RZECZ EUROPEJSKIEJ UNII DANYCH
UWALNIANIE DANYCH DLA SZTUCZNEJ INTELIGENCJI**

1. Wprowadzenie – uwalnianie danych dla sztucznej inteligencji

Sztuczna inteligencja przekształca światową gospodarkę, a UE potrzebuje dużych ilości wysokiej jakości danych, aby konkurować na rynku i stymulować innowacje. Bez takich danych UE nie będzie w stanie budować silnych modeli AI, optymalizować opieki zdrowotnej czy systemu energetycznego, ani też utrzymać wiodącej pozycji w przemyśle. Lepszy dostęp do danych będzie miał decydujące znaczenie dla rozwoju i utrzymania konkurencyjności, zwłaszcza w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw.

UE ustanowiła solidne podstawy do utworzenia bezpiecznego, interoperacyjnego jednolitego rynku danych dzięki kluczowym aktom prawnym, takim jak akt w sprawie danych¹, oraz inwestycjom we wspólne europejskie przestrzenie danych². Jednocześnie Plan działania na rzecz kontynentu sztucznej inteligencji³ i strategia w sprawie zastosowania AI⁴ stworzyły warunki, dzięki którym UE może odgrywać czołową rolę w rozwoju i wykorzystaniu sztucznej inteligencji.

UE stoi jednak w obliczu niedoboru danych na potrzeby rozwoju sztucznej inteligencji oraz rosnącej konkurencji geopolitycznej, w której dane są coraz częściej postrzegane jako aktywa strategiczne. Wiele cennych danych pozostaje wyizolowanych lub jest niedostatecznie wykorzystywanych, również ze względu na złożoną mozaikę przepisów dotyczących danych, podczas gdy globalni konkurenci działają szybciej, aby wykorzystać te dane do uzyskania przewagi technologicznej i przemysłowej.

Aby ułatwić przestrzeganie przepisów i zwiększyć przewidywalność, w zbiorczym pakiecie cyfrowym proponuje się uproszczenie otoczenia regulacyjnego w zakresie danych przez **połączenie czterech instrumentów prawnych w jednolite, spójne ramy danych**. Ponadto, aby wesprzeć przedsiębiorstwa i ułatwić im dostosowanie się do przepisów, strategii towarzyszyć będzie **kompleksowy pakiet wsparcia w ramach aktu w sprawie danych**. Wzorcowe postanowienia umowne, standardowe klauzule dotyczące chmury oraz specjalny punkt pomocy pomogą w szczególności MŚP w orientowaniu się w obowiązkach, zmniejszeniu złożoności prawnej i skupieniu się na innowacjach. Klauzule wzorcowe będą miały zastosowanie zarówno do relacji między przedsiębiorstwami a administracją publiczną (B2G), jak i relacji między przedsiębiorstwami (B2B), i będą wspierać tworzenie i udostępnianie danych oraz upraszczać umowy⁵.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2854 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie zharmonizowanych przepisów dotyczących sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania oraz w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2017/2394 i dyrektywy (UE) 2020/1828.

² Komisja Europejska, dokument roboczy służb Komisji w sprawie wspólnych europejskich przestrzeni danych, SWD(2024) 21 final, 24 stycznia 2024 r.

³ Komisja Europejska (2025). Plan działania na rzecz kontynentu sztucznej inteligencji. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów. COM(2025) 165 final. Bruksela: Komisja Europejska.

⁴ Komisja Europejska, Strategia w sprawie zastosowania AI, COM(2025) 723 final, Bruksela, 8 października 2025 r.

⁵ [Zaktualizowane wzorcowe klauzule umowne UE dotyczące sztucznej inteligencji | Platforma społecznościowa dla nabywców publicznych](#).

Strategia na rzecz europejskiej unii danych przenosi punkt ciężkości z zasad na rezultaty. Aby to osiągnąć, UE będzie działać w trzech obszarach priorytetowych:

- **zwiększenie dostępu do danych dla sztucznej inteligencji** za pomocą inicjatyw takich jak **laboratoria danych**, które oferują zaufane usługi pseudonimizacji i łączą zasoby danych podmiotów publicznych i prywatnych w celu zapewnienia przedsiębiorstwom i naukowcom wysokiej jakości zbiorów danych;
- **usprawnienie przepisów dotyczących danych**, aby ułatwić udostępnianie danych przedsiębiorstwom i naukowcom, w tym **zreformowanie zgody na pliki cookie** w celu zmniejszenia zmęczenia użytkowników przy jednoczesnej ochronie ich praw;
- **wzmocnienie globalnej pozycji UE w dziedzinie międzynarodowych przepływów danych** przez wyeliminowanie nieuzasadnionych barier handlowych, tak aby europejskie przedsiębiorstwa mogły konkurować na równych warunkach na całym świecie.

2. Wykorzystanie europejskiej strategii w zakresie danych (2020–2025)

Przyjmując europejską strategię w zakresie danych z 2020 r.⁶, UE stworzyła prawne i instytucjonalne podstawy bezpiecznego i sprawiedliwego jednolitego rynku danych. Celem tego było uwolnienie potencjału danych na rzecz innowacji i wzrostu, a zarazem zapewnienie ochrony praw. Jednak wobec rozwoju generatywnej sztucznej inteligencji i rosnącej konkurencji geopolitycznej jasne jest, że UE musi wyjść poza ten fundament.

Europejska strategia w zakresie danych była siłą napędową najważniejszych przepisów mających na celu budowanie zaufania, promowanie udostępniania danych i doprecyzowanie zasad w całym łańcuchu wartości danych. W **akcie w sprawie zarządzania danymi** ustanowiono mechanizmy wiarygodnego udostępniania danych i regulowanego pośrednictwa, wprowadzono ramy dobrowolnego udostępniania danych przez przedsiębiorstwa do celów leżących w interesie ogólnym (dobrowolny altruizm danych) oraz otwarto niektóre chronione zbiory danych sektora publicznego. **Akt w sprawie danych** uwalnia dane z usług i produktów skomunikowanych przez doprecyzowanie praw dostępu i użytkowania. Ponadto zgodnie z **dyrektywą w sprawie otwartych danych** i aktem wykonawczym do niej w sprawie zbiorów danych o wysokiej wartości (mającym zastosowanie od czerwca 2024 r.) niektóre zbiory danych sektora publicznego musiały zostać udostępnione bezpłatnie i publicznie w formatach nadających się do odczytu maszynowego. W obecnych ramach prawnych pozostały jednak takie wyzwania jak niespójne wdrażanie na szczeblu krajowym czy niepewność dotycząca tajemnicy przedsiębiorstwa.

Środki wspierające ustanowione w ramach europejskiej strategii w zakresie danych obejmują współpracę z Europejską Radą ds. Innowacji w zakresie Danych w celu koordynacji wysiłków

⁶ Europejska strategia w zakresie danych – Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy, Urząd Publikacji, 2020, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/645928>.

państw członkowskich oraz zlecenie normalizacji w celu stworzenia podstaw europejskich ram dotyczących wiarygodnych danych⁷.

Aby urzeczywistnić jednolity europejski rynek danych, w latach 2021–2024 Komisja zainwestowała również 336 mln EUR w 14 strategicznych wspólnych europejskich przestrzeni danych obejmujących kluczowe sektory gospodarki i obszary interesu publicznego i uzupełniła w ten sposób działania podejmowane przez sektor krajowy i prywatny. Przestrzenie te zapewniają bezpieczną infrastrukturę i ramy zarządzania na potrzeby dobrowolnego udostępniania danych na uzgodnionych warunkach. Obecnie głównym wyzwaniem jest zwiększenie tych wysiłków, aby przyniosły one efekty w całej UE.

Europejska przestrzeń danych dotyczących obrazów nowotworów obejmuje zanonimizowane obrazy i adnotacje. Do 2027 r. będzie zawierać ponad 60 milionów obrazów nowotworów.

3. Trzy wyzwania, z którymi UE musi się pilnie zmierzyć

W miarę jak technologia i usługi oparte na sztucznej inteligencji zmieniają globalny krajobraz, UE musi niezwłocznie stawić czoła trzem nowym, strategicznym wyzwaniom: niedoborowi danych, złożoności regulacyjnej i rosnącej globalnej konkurencji.

Niedobór danych: strukturalne wąskie gardło dla innowacji

Wraz z rozwojem generatywnej sztucznej inteligencji, dużych modeli językowych (LLM) i agentowej sztucznej inteligencji⁸ dostęp do dużych zbiorów danych o wysokiej jakości, nieznanych wcześniej i specyficznych dla danej dziedziny, stał się czynnikiem decydującym o globalnej konkurencyjności. Według Epoch AI wielkość zbiorów danych wykorzystywanych do trenowania modeli LLM podwaja się mniej więcej co sześć miesięcy⁹.

Modele LLM i inne rodzaje modeli AI ogólnego przeznaczenia wymagają ogromnych, zróżnicowanych zbiorów danych treningowych. Z badań wynika, że przy obecnych tendencjach ilość publicznie dostępnych danych treningowych może zostać wyczerpana w latach 2026–2032¹⁰.

⁷ Komisja Europejska, decyzja wykonawcza Komisji C(2025) 4135 z dnia 1 lipca 2025 r. w sprawie zlecenia normalizacji skierowanego do europejskich organizacji normalizacyjnych w odniesieniu do europejskich ram dotyczących wiarygodnych danych na potrzeby rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2854, dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/enorm/mandate/614_en (dostęp 27 października 2025 r.).

⁸ „Agentowa sztuczna inteligencja to systemy sztucznej inteligencji, które mogą niezależnie podejmować decyzje i działania. Umożliwia to agentom zrozumienie języka, rozumowanie na temat zadań, samodzielne podejmowanie działań w celu osiągnięcia wcześniej określonych celów oraz wchodzenie w interakcje z otaczającym światem, w tym z ludźmi”.

⁹ Robi Rahman i David Owen (2024), „The size of datasets used to train language models doubles approximately every six months” [Wielkość zbiorów danych wykorzystywanych do trenowania modeli językowych podwaja się mniej więcej co sześć miesięcy]. *Opublikowano w internecie pod adresem epoch.ai*. Dostępne pod adresem: <https://epoch.ai/data-insights/dataset-size-trend> [zasoby internetowe].

¹⁰ Villalobos, P., Ho, A., Sevilla, J., Besiroglu, T., Heim, L., i Hobbhahn, M. (2024). „Position: Will we run out of data? Limits of LLM scaling based on human-generated data” [Stanowisko: czy zabraknie nam danych? Granice skalowania LLM w oparciu o dane generowane przez człowieka]. W: K. Chaudhuri, S. Jegelka, L. Song, D. L. Silver, & Y. Ermon (red.), „Proceedings of the 41st International Conference on Machine Learning” [Materiały z 41. Międzynarodowej Konferencji poświęconej uczeniu maszynowemu] (tom 235, s. 42085–42101). PMLR. <https://proceedings.mlr.press/v235/villalobos24a.html>.

Wyzwanie stojące przed UE jest dwojakie: (i) szersze udostępnienie wysokiej jakości zbiorów danych, w tym również zbiorów danych sektorowych oraz (ii) zapewnienie dostępności na dużą skalę infrastruktury obliczeniowej niezbędnej do przetwarzania tych zbiorów danych. Wiele europejskich przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, nie dysponuje odpowiednim wolumenem i różnorodnością danych ani dostępem do europejskich mocy obliczeniowych niezbędnych do opracowania konkurencyjnych rozwiązań w zakresie sztucznej inteligencji. Bez podjęcia pilnych działań UE grozi pozostanie w tyle.

Złożoność regulacyjna: rozdrobnienie utrudnia rozwój na dużą skalę

W następstwie europejskiej strategii w zakresie danych z 2020 r. UE wprowadziła przełomowe prawodawstwo oparte na wcześniej istniejących przepisach – akt w sprawie zarządzania danymi¹¹, akt w sprawie danych oraz różne przepisy sektorowe, takie jak rozporządzenie w sprawie europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia¹². Każda z tych inicjatyw koncentrowała się na konkretnych kwestiach, takich jak mechanizmy udostępniania danych, sprawiedliwy podział wartości i rozwiązanie problemu uciążliwych wymogów lokalizacji. Złożone wzajemne zależności między ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych (RODO)¹³ a przepisami sektorowymi oraz nierównomierne ich wdrażanie w państwach członkowskich doprowadziły jednak do rozdrobnienia otoczenia regulacyjnego i niepewności prawa, w tym dla organów publicznych, oraz zwiększyły koszty przestrzegania przepisów, zwłaszcza dla przedsiębiorstw typu start-up i MŚP.

Na przykład dostawcy usług pośrednictwa danych – wciąż rozwijająca się dziedzina – podlegają restrykcyjnym obowiązkom prawnym, które ograniczają ich możliwości rozwoju. Należy unikać obciążania ekosystemów na wczesnym etapie rozwoju nieproporcjonalnymi wymogami, które utrudniają wdrażanie modeli udostępniania danych i uruchamianie przestrzeni danych. Aby uwolnić potencjał innowacji, UE musi uprościć przepisy dotyczące dostępu do danych i ich wykorzystania.

Globalna konkurencja: dane jako aktywa strategiczne

W wyścigu o prymat w dziedzinie sztucznej inteligencji dostęp do danych o wysokiej wartości stanowi kluczową przewagę strategiczną. Na całym świecie dane stały się zasobem geopolitycznym, a dostęp do nich, ich lokalizacja i kontrola nad nimi są coraz częściej wykorzystywane jako instrumenty władzy. Podczas gdy UE promuje otwarte, bezpieczne, sprawiedliwe i oparte na zaufaniu przepływy danych, inne jurysdykcje stosują strategie asertywne lub protekcjonistyczne. Wymogi lokalizacji i restrykcyjne systemy dostępu za granicą ograniczają dostęp UE do zasobów globalnych i narażają unijne przedsiębiorstwa na zagrożenia gospodarcze i zagrożenia bezpieczeństwa. Aby uwolnić pełny potencjał

¹¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/868 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie europejskiego zarządzania danymi i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724 (Dz.U. L 152 z 3.6.2022, s. 1).

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/327 z dnia 11 lutego 2025 r. w sprawie europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia oraz zmiany dyrektywy 2011/24/UE i rozporządzenia (UE) 2024/2847.

¹³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.

europejskiej sztucznej inteligencji, Unia musi traktować dane jako podstawowy zasób strategiczny i inwestować w bezpieczne, wysokiej jakości i interoperacyjne zbiory danych, które odzwierciedlają europejskie wartości i normy. Wzmocnienie zdolności Europy do gromadzenia, kuratorstwa i wykorzystywania własnych danych jest koniecznością z punktu widzenia zarówno gospodarki, jak i bezpieczeństwa. UE musi zabezpieczyć korzystne przepływy, chronić wrażliwe dane nieosobowe w UE i wspierać suwerenność cyfrową w obliczu rosnącej rywalizacji technologicznej.

4. Trzy filary strategii na rzecz europejskiej unii danych

Filar I: zwiększenie dostępu do wysokiej jakości danych na potrzeby sztucznej inteligencji i innowacji

Konkurencyjność UE w dziedzinie sztucznej inteligencji i innowacji cyfrowych zależy od dostępu do wysokiej jakości danych oraz infrastruktury umożliwiającej bezpieczne udostępnianie i wykorzystywanie danych na dużą skalę. UE zbudowała już solidne fundamenty w postaci wspólnych europejskich przestrzeni danych, ram zarządzania oraz znacznych inwestycji w technologię przetwarzania w chmurze i technologię obliczeniową. Obecnie wyzwaniem jest przejście od projektów pilotażowych i rozdrobnionych inicjatyw do płynnego, interoperacyjnego i zrównoważonego ekosystemu danych, zachęcającego do przełomowych innowacji i wzmacniającego suwerenność cyfrową UE.

Aby to osiągnąć, Komisja będzie działać dwutorowo. Po pierwsze, uruchomi inicjatywy przewodnie, które mają wyeliminować najpilniejsze wąskie gardła w UE: ograniczony dostęp do krytycznych zbiorów danych, niewystarczającą infrastrukturę do rozwoju sztucznej inteligencji na dużą skalę oraz niedostatek zaufanych środowisk, w tym laboratoriów danych łączących przestrzenie danych z twórcami sztucznej inteligencji. Te laboratoria danych będą pełniły funkcję wyspecjalizowanych ośrodków usługowych

Przestrzenie danych i laboratoria danych: elementy składowe europejskiego ekosystemu sztucznej inteligencji

Wspólne europejskie przestrzenie danych to ekosystemy udostępniania danych oparte na infrastrukturze chmury i jasnych zasadach zarządzania określających, kto może uzyskać dostęp do danych, wykorzystywać je i udostępniać. Łączą one podmioty publiczne i prywatne wokół zaufanych mechanizmów wymiany danych w obrębie sektorów i między nimi.

Laboratoria danych to dostawcy usług w zakresie danych, którzy łączą te przestrzenie danych z ekosystemem sztucznej inteligencji. Zapewniają one przedsiębiorstwom i naukowcom bezpieczny, praktyczny dostęp do wysokiej jakości zbiorów danych oraz wsparcie niezbędne do przestrzegania przepisów UE; oferują również narzędzia, wytyczne i zaufane środowiska do łączenia, kuratorstwa, etykietowania i pseudonimizacji danych.

Przestrzenie danych stanowią ustrukturyzowane źródła wiarygodnych danych, natomiast laboratoria danych przekształcają te dane w zasoby nadające się do wykorzystania na potrzeby innowacji i rozwoju sztucznej inteligencji oraz zapewniają niezakłócony przepływ od dostępności do zastosowania.

zapewniających bezpieczne środowisko, praktyczne narzędzia i wsparcie ekspertów w łączeniu, kuratorstwie, pseudonimizacji i anonimizacji danych. Pomogą one przedsiębiorstwom, zwłaszcza MŚP, przekształcić dane w użyteczne zasoby do trenowania sztucznej inteligencji, z zachowaniem kontroli nad danymi. Wysiłki te będą współgrać ze strategią w sprawie zastosowania AI i sprawiać, aby dostępność danych bezpośrednio wspierała wdrażanie sztucznej inteligencji i innowacje we wszystkich sektorach przemysłu i sektorze publicznym. Po drugie, Komisja wzmocni te działania za pomocą horyzontalnych czynników sprzyjających: jasności prawa w zakresie łączenia danych, norm jakości danych oraz inwestycji w zdolności w zakresie danych syntetycznych¹⁴, z zapewnieniem odpowiedniej skali, zaufania i długoterminowej stabilności we wszystkich sektorach.

i. Zwiększenie skali wspólnych europejskich przestrzeni danych

Wspólne europejskie przestrzenie danych mają kluczowe znaczenie dla budowy jednolitego rynku danych. Na kolejnym etapie nastąpi zwiększenie ich skali i połączenie z infrastrukturą sztucznej inteligencji za pośrednictwem laboratoriów danych i fabryk sztucznej inteligencji, co sprawi, że zasoby danych UE staną się paliwem dla godnej zaufania sztucznej inteligencji. Działania te, realizowane w ścisłej synergii ze strategią w sprawie zastosowania AI, sprawią, że przestrzenie danych będą bezpośrednio wspierać rozwój i wdrażanie sztucznej inteligencji we wszystkich sektorach.

Oprogramowanie pośredniczące w chmurze Simpl¹⁵ umożliwi interoperacyjność między inicjatywami dzięki otwartemu, modułowemu i bezpiecznemu zestawowi komponentów. Obniży to bariery dla MŚP i stworzy szybsze powiązania między ekosystemami. Centrum wsparcia przestrzeni danych zwiększy stopień wykorzystania, zwłaszcza wśród MŚP, przez podnoszenie świadomości i praktyczne wytyczne.

¹⁴ Dane syntetyczne to sztucznie wygenerowane dane, które nie są gromadzone na podstawie rzeczywistych zdarzeń, ale są zaprojektowane tak, aby statystycznie naśladować właściwości, wzorce i relacje rzeczywistego zbioru danych.

¹⁵ Simpl to otwarte, bezpieczne oprogramowanie pośredniczące, które wspiera dostęp do danych i interoperacyjność w ramach europejskich inicjatyw w zakresie danych. Zapewnia ono wiele kompatybilnych komponentów, z których można korzystać bezpłatnie i które są zgodne ze wspólnym standardem jakości i udostępniania danych; <https://simpl-programme.ec.europa.eu/>.

W przyszłości finansowanie UE na rzecz wspólnych europejskich przestrzeni danych będzie kierowane przede wszystkim do sektorów interesu publicznego, takich jak zdrowie, mobilność, energia, administracja publiczna i środowisko, natomiast dojrzałe dziedziny, takie jak produkcja i finanse, przejdą na modele rynkowe. Komisja wesprze tę transformację przez promowanie normalizacji, interoperacyjności i ram współinwestycji. Kluczowymi celami pozostaną integracja użytkowników końcowych, gotowość w zakresie sztucznej inteligencji i stabilność finansowania.

Wśród działań przewodnich w ramach strategii w sprawie zastosowania AI UE wykorzysta **wspólne europejskie przestrzenie danych**, aby przyspieszyć wdrażanie sztucznej inteligencji w kluczowych sektorach i wspierać rozwój pionierskich modeli AI za pośrednictwem inicjatywy „pionierska AI”. Działania te są ściśle powiązane z innymi inicjatywami przewodnimi dotyczącymi zastosowania AI, takimi jak „Modele AI ogólnego przeznaczenia dla przemysłu”, „Opracowywanie nowych leków z wykorzystaniem sztucznej inteligencji” czy „Miasta z ambicją autonomizacji jazdy”, z których każda opiera się na danych sektorowych udostępnianych za pośrednictwem wspólnych europejskich przestrzeni danych. Podejście to przekłada się na konkretne zastosowania: wspierane przez AI centra badań przesiewowych w opiece zdrowotnej, które walidują narzędzia diagnostyczne z wykorzystaniem europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia¹⁶, a także oparte na zaufaniu łączenie danych w produkcji za pośrednictwem przestrzeni danych na potrzeby produkcji w celu trenowania specjalistycznych i pionierskich modeli AI oraz platformę AI dla sektora rolno-spożywczego, która wspiera wykorzystanie narzędzi rolniczych opartych na sztucznej inteligencji z wykorzystaniem wspólnej europejskiej przestrzeni danych dotyczących rolnictwa.

Od 2026 r. kontynuowane będzie wdrażanie przestrzeni danych w priorytetowych sektorach, wspierane bieżącymi inwestycjami UE o wartości około 100 mln EUR, umożliwiającymi wiarygodne i zakrojone na szeroką skalę wykorzystanie danych w zastosowaniach sztucznej

Kolejne kroki w kierunku europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia:

Europejska przestrzeń danych dotyczących zdrowia będzie pełnić rolę kluczowego pomostu między ekosystemami danych dotyczących zdrowia a rozwojem sztucznej inteligencji, umożliwiając laboratoriom danych i fabrykom sztucznej inteligencji wykorzystanie zanonimizowanych i syntetycznych zbiorów danych w zaufanych środowiskach przetwarzania.

Od marca 2029 r. we wszystkich państwach członkowskich będzie możliwa wymiana skróconych kart zdrowia pacjenta i e-recept, wraz z wtórnym wykorzystaniem większości danych dotyczących zdrowia. Do marca 2031 r. obejmie to również diagnostykę obrazową, wyniki badań laboratoryjnych i sprawozdania z wypisu ze szpitala, a także dane genomowe i inne dane dodawane w celu wtórnego wykorzystania.

¹⁶Będzie się to również opierać na europejskim planie walki z rakiem, strategii na rzecz europejskich nauk biologicznych oraz Unijnym planie dotyczącym zdrowia układu krążenia.

inteligencji. **Europejska przestrzeń danych dotyczących zdrowia** będzie wspierać diagnostykę opartą na sztucznej inteligencji i medycynę spersonalizowaną oraz pełnić rolę kluczowego pomostu między ekosystemami danych dotyczących zdrowia a rozwojem sztucznej inteligencji, umożliwiając laboratoriom danych i fabrykom AI wykorzystanie anonimowych i syntetycznych zbiorów danych w zaufanych środowiskach przetwarzania; wspólna europejska **przestrzeń danych dotyczących mobilności** umożliwi połączenie pojazdów, infrastruktury i logistyki na rzecz bezpieczniejszego i bardziej ekologicznego transportu, przestrzeń danych dotyczących energii ułatwi świadczenie inteligentnych i elastycznych usług energetycznych, a **przestrzeń danych medialnych** pobudzi sektor kreatywny dzięki innowacjom kulturalnym opartym na sztucznej inteligencji. Laboratoria danych będą działać jako praktyczne punkty dostępu do tych przestrzeni danych i pomagać organizacjom w skutecznym uzyskiwaniu dostępu do danych, ich przygotowaniu i wykorzystywaniu dla sztucznej inteligencji. W tych ramach **europejska przestrzeń danych prawnych** zwiększy dostęp do danych prawnych i sądowych na potrzeby orzecznictwa i ustawodawstwa dzięki wspólnym identyfikatorom i metadansom, które umożliwią wykorzystanie tych danych przez LegalTech. W tym kontekście zbadana zostanie potrzeba stworzenia puli danych dotyczących warunków umownych na potrzeby zautomatyzowanych umów.

Komisja przyspieszy cyfryzację środowiskową za pośrednictwem **przestrzeni danych dotyczących Zielonego Ładu**, która umożliwi społeczności DigitalGreenTech zwiększenie skali rozwiązań międzysektorowych przy użyciu komponentów wielokrotnego użytku i wysokiej jakości zbiorów danych. Działania priorytetowe obejmują usługi oparte na danych na potrzeby europejskiej strategii odporności gospodarki wodnej, cyfryzację procesów wydawania pozwoleń, projekty pilotażowe dotyczące identyfikowalności wyrobów włókienniczych i jednostek różnorodności biologicznej oraz zaawansowane monitorowanie lasów z uczeniem maszynowym na otwartych i poufnych danych.

Europejska przestrzeń danych dotyczących obronności stworzy zaufane środowisko na potrzeby łączenia danych operacyjnych, przemysłowych i badawczych w celu opracowania systemów obronnych nowej generacji, zwiększenia potencjału przemysłowego oraz wzmocnienia suwerenności technologicznej UE przez zmniejszenie zależności od dostawców z państw trzecich. Opierając się na doświadczeniach Ukrainy w dziedzinie obronności opartej na danych, Komisja zbada możliwości współpracy i wymiany wiedzy. Inicjatywa ta zostanie opracowana we współpracy z państwami członkowskimi i odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym przedsiębiorstwami.¹⁷

ii. Laboratoria danych

Jak określono w Planie działania na rzecz kontynentu sztucznej inteligencji, laboratoria danych będą specjalistycznymi ośrodkami łączącymi posiadaczy danych, wspólne europejskie

¹⁷ Inicjatywa ta będzie opierać się na studium wykonalności Europejskiej Agencji Obrony, które ma zostać przedstawione do końca 2025 r.

przestrzenie danych, ekosystemy danych specyficzne dla danej dziedziny oraz unijny ekosystem sztucznej inteligencji. Laboratoria danych¹⁸ będą świadczyć praktyczne usługi – takie jak łączenie¹⁹, kuratorstwo²⁰, etykietowanie i pseudonimizacja danych²¹ – aby pomóc organizacjom, w szczególności przedsiębiorstwom typu start-up i przedsiębiorstwom scale-up, w bezpiecznym udostępnianiu i wykorzystywaniu danych, ułatwiać wspólne trenowanie AI i wspierać rozwój modeli AI w kluczowych sektorach, z uwzględnieniem różnych modeli zarządzania i licencjonowania. Zgodnie ze strategią w sprawie zastosowania AI laboratoria danych pomogą przejść od dostępności danych wysokiej jakości do wdrożenia konkretnych zastosowań sztucznej inteligencji, pełniąc rolę praktycznych czynników wspierających eksperymenty, wdrażanie i skalowanie. Mogą być również wykorzystywane do wykonywania zadań wymagających zaawansowanych zasobów sztucznej inteligencji w ramach przestrzeni danych i innych infrastruktur danych, na przykład do tworzenia danych syntetycznych, lub zapewniania zaawansowanej ochrony prywatności i tajemnicy handlowej, aby pomóc organizacjom udostępniać i wykorzystywać dane w bezpieczny sposób.

Dzięki łączeniu zasobów publicznych i prywatnych laboratoria danych pomogą przezwyciężyć kluczową niedoskonałość rynku: ograniczoną dostępność zróżnicowanych danych wysokiej jakości oraz niechęć do udostępniania danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych na potrzeby trenowania AI. Będą one działać za pośrednictwem istniejących kanałów i ram dostępu bez konieczności bezpośredniego przekazywania danych. W ten sposób przestrzenie danych pozostają zaufanymi infrastrukturami, w których zarządza się danymi i je udostępnia, natomiast laboratoria danych mogą działać jako interfejs operacyjny umożliwiający ich bezpieczne wykorzystanie dla sztucznej inteligencji z zapewnieniem wartości dodanej.

Uczestnictwo w nich będzie dobrowolne, a posiadacze danych zdecydują, w jaki sposób, kiedy i przez kogo dane mogą być wykorzystywane. Żadne dane nie będą przekazywane bez wyraźnej zgody. Wszystkie działania będą chronione ścisłymi zabezpieczeniami poufności i wspierane przez techniki ochrony prywatności oraz techniki zdecentralizowane, takie jak uczenie federacyjne, szyfrowanie homomorficzne i bezpieczne obliczenia wielopodmiotowe. Dane mogą być przetwarzane lokalnie lub między węzłami bez łączenia ich w jedno repozytorium, co gwarantuje, że pozostają one pod kontrolą pierwotnego posiadacza. Model ten – szczególnie korzystny dla MŚP – wspiera zgodność z unijnymi przepisami o ochronie danych, gwarantuje poufność i buduje zaufanie, przy jednoczesnym rozszerzeniu wykorzystania danych dla sztucznej inteligencji.

¹⁸ W niektórych kontekstach termin „kontenery danych” jest stosowany w odniesieniu do podobnych obiektów, które umożliwiają ustrukturyzowane, bezpieczne i godne zaufania wykorzystanie danych w różnych środowiskach. Wraz z szerszą koncepcją „konteneryzacji danych” odzwierciedlają one uzupełniające podejście do organizacji wymiany danych i zarządzania nią oraz promują interoperacyjność i spójność w całym ekosystemie sztucznej inteligencji w UE.

¹⁹ Łączenie i udostępnianie danych z wielu źródeł w ramach jednego, scentralizowanego repozytorium lub wspólnego środowiska.

²⁰ Organizowanie, integrowanie, walidowanie i utrzymywanie danych, w tym ich etykietowanie, w celu poprawy dostępu i wykorzystania.

²¹ Art. 4 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2016/679: „przetworzenie danych osobowych w taki sposób, by nie można ich było już przypisać konkretnej osobie, której dane dotyczą, bez użycia dodatkowych informacji, pod warunkiem że takie dodatkowe informacje są przechowywane osobno i są objęte środkami technicznymi i organizacyjnymi uniemożliwiającymi ich przypisanie zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej”.

Zdolności obliczeniowe UE ewoluowały od zorientowanych na naukę obliczeń wielkiej skali (HPC) w ramach Wspólnego Przedsięwzięcia EuroHPC do fabryk AI, które rozszerzają tę koncepcję w celu wspierania rozwoju sztucznej inteligencji przez łączenie infrastruktury obliczeniowej z dostępem do danych i eksperymentowaniem. Przyszłe gigafabryki AI przyczynią się do dalszego zwiększenia skali infrastruktury obliczeniowej AI.

W tych ramach, dzięki inicjatywie na rzecz fabryk AI za pośrednictwem Wspólnego Przedsięwzięcia EuroHPC, utworzone zostaną pierwsze laboratoria danych, zapewniające bezpieczne środowiska i usługi w zakresie danych w celu połączenia twórców AI ze wspólnymi europejskimi przestrzeniami danych w obszarach takich jak opieka zdrowotna, produkcja, energia i klimat, a ponadto w obszarach języków, cyberbezpieczeństwa i dziedzictwa kulturowego. Aby zapewnić, by ich usługi docierały do przedsiębiorstw i administracji publicznych, laboratoria danych będą ściśle współpracować z europejskimi centrami innowacji cyfrowych (EDIH), które działają jako punkty kontaktowe dla użytkowników i pomagają w dopasowywaniu potrzeb w zakresie danych do konkretnych zastosowań.

Kolejne laboratoria danych zostaną utworzone niezależnie w innych dziedzinach w celu zaspokojenia konkretnych potrzeb sektorowych lub badawczych, np. w sektorze energetycznym. Przyszłe gigafabryki sztucznej inteligencji będą nadal zwiększać skalę ośrodków obliczeniowych AI i przygotują model laboratorium danych do komercyjnego wdrożenia w całej UE, przekształcając je w samowystarczalny ekosystem usług łączący obliczenia, dane i innowacje w dziedzinie AI.

Laboratoria danych będą świadczyć usługi w szczególności w dziewięciu kluczowych obszarach:

- **Pomost między przestrzeniami danych a ekosystemami sztucznej inteligencji:** praktyczne powiązanie, które umożliwia przedsiębiorstwom dostęp do wysokiej jakości interoperacyjnych danych przez połączenie wspólnych europejskich przestrzeni danych z twórcami, infrastrukturami i ekosystemami sektorowymi AI.
- **Infrastruktura techniczna i narzędzia:** kontenery danych umożliwią skuteczne przechowywanie i organizację danych, uzupełnione bezpiecznymi środowiskami do przetwarzania danych wrażliwych na miejscu, wraz z gotowymi do użycia narzędziami do przygotowywania danych i technikami ochrony prywatności w celu osiągnięcia anonimizacji i generowania danych syntetycznych. Zapewnione zostaną wysokie standardy użyteczności, szybkości i skalowalności, tak aby narzędzia były proste, niezawodne i łatwe do wdrożenia.
- **Łączenie danych:** wsparcie dla przedsiębiorstw w agregowaniu danych ze źródeł publicznych i ograniczonych – w szczególności danych wykorzystywanych do celów innowacyjnych – z wykorzystaniem zaufanych mechanizmów udostępniania danych we wspólnych europejskich przestrzeniach danych. Laboratoria danych będą wspierać przedsiębiorstwa w przestrzeganiu unijnego prawa konkurencji przy wymianie lub łączeniu danych. Opierając się na wytycznych horyzontalnych, które zawierają

praktyczne wskazówki dla przedsiębiorstw dotyczące współpracy i wspólnego korzystania z zasobów, oraz uzupełniając te wytyczne, Komisja będzie nadal wspierać laboratoria danych w tej roli za pomocą specjalnych wytycznych dotyczących najlepszych praktyk w zakresie wymiany i łączenia danych. Ponadto dostępne będą dostosowane do potrzeb wytyczne dla poszczególnych laboratoriów danych w odpowiedzi na wniosek złożony na podstawie zawiadomienia w sprawie nieformalnych wytycznych.

- **Usługi pseudonimizacji i anonimizacji:** zapewnienie zaawansowanych narzędzi i wiedzy fachowej w celu usuwania lub maskowania identyfikatorów osobowych. Usługi te będą obejmować techniki takie jak pseudonimizacja, anonimizacja i prywatność różnicowa, umożliwiając bezpieczne ponowne wykorzystanie danych przy jednoczesnym zachowaniu użyteczności analitycznej.
- **Generowanie danych syntetycznych:** wsparcie dla tworzenia wysokiej jakości syntetycznych zbiorów danych, które powielają właściwości statystyczne rzeczywistych danych bez ujawniania informacji szczególnie chronionych lub poufnych. Laboratoria danych zapewnią narzędzia i wiedzę fachową do generowania, walidacji i oceny porównawczej danych syntetycznych na potrzeby trenowania i testowania modeli AI, co uzupełni działania w zakresie anonimizacji i zwiększy dostępność danych w sektorach wrażliwych.
- **Kuratorstwo, etykietowanie i wektoryzacja danych:** kompleksowe wsparcie w zakresie oczyszczania, etykietowania, adnotacji, wzbogacania i wektoryzacji zbiorów danych, aby były one wiarygodne, reprezentatywne i przydatne do trenowania sztucznej inteligencji. Obejmuje to procesy zapewniania jakości, przejrzystą dokumentację oraz współpracę ze społecznościami ekspertów w zakresie etykietowania dla poszczególnych sektorów.
- **Wytyczne regulacyjne i szkolenia:** dostosowane do potrzeb doradztwo mające pomóc przedsiębiorstwom w przestrzeganiu prawa UE w połączeniu ze szkoleniami dla twórców AI na temat wykorzystywania danych i obowiązków prawnych, takich jak przepisy dotyczące sztucznej inteligencji, prawa autorskie, tajemnica przedsiębiorstwa i prawo konkurencji.
- **Pomost między przestrzeniami danych a ekosystemami sztucznej inteligencji:** praktyczne powiązanie, które umożliwia przedsiębiorstwom dostęp do wysokiej jakości interoperacyjnych danych przez połączenie wspólnych europejskich przestrzeni danych z twórcami, infrastrukturami i ekosystemami sektorowymi AI.

Ułatwianie dostępu do danych: usługa dostosowana do potrzeb, w ramach której przedsiębiorstwa typu start-up i MŚP mogą sygnalizować swoje potrzeby w zakresie danych, a laboratoria danych pomagają im w znalezieniu odpowiednich zbiorów

W jaki sposób laboratorium danych działałoby w praktyce?

Przedsiębiorstwo w państwie członkowskim X opracowuje oparte na sztucznej inteligencji systemy konserwacji predykcyjnej pojazdów elektrycznych, ale ma trudności z dostępem do wystarczającej ilości wysokiej jakości danych z czujników pochodzących z różnych modeli samochodów i infrastruktury ładowania. Producenci niechętnie udostępniają te dane ze względu na tajemnicę przedsiębiorstwa, prywatność i obawy dotyczące konkurencji. Fabryki sztucznej inteligencji zapewnią zasoby obliczeniowe oraz – za pośrednictwem zintegrowanych laboratoriów danych – usługi zarządzania danymi niezbędne do pokonania tych barier.

Za pośrednictwem laboratorium danych przedsiębiorstwo uzyskałoby dostęp do wiarygodnych, zanonimizowanych i zagregowanych zbiorów danych pochodzących z różnych źródeł, takich jak operatorzy publicznych punktów ładowania czy uczestniczący producenci oryginalnego sprzętu, oraz innych danych znalezionych za pośrednictwem europejskiej przestrzeni danych dotyczących mobilności.

Jako część fabryki sztucznej inteligencji laboratorium danych oferowałoby:

- bezpieczne środowiska do analizy danych z czujników w czasie rzeczywistym przez uczenie federacyjne, bez konieczności wyprawdzania danych z systemów producentów oryginalnego sprzętu;*
- usługi anonimizacji zapewniające wykorzystanie danych kierowcy i pojazdu z poszanowaniem prywatności;*
- wytyczne regulacyjne dotyczące stosowania przepisów aktu w sprawie danych w zakresie dostępu do danych i zarządzania ochroną tajemnicy przedsiębiorstwa;*
- narzędzia do kuratorstwa danych harmonizujące różne formaty czujników i normy jakości.*

Laboratorium pełniłoby zatem rolę pomostu między przestrzenią danych dotyczących mobilności a ekosystemem sztucznej inteligencji i umożliwiałoby przedsiębiorstwu trenowanie solidnych modeli sztucznej inteligencji przy jednoczesnym zachowaniu przez producentów poufności.

danych i przezwyciężeniu barier rynkowych, prawnych lub administracyjnych.

iii. Akt w sprawie rozwoju chmury i AI

Zrównoważona przepustowość centrów przetwarzania danych oraz suwerenne usługi w chmurze i usługi AI są warunkiem wstępnym osiągnięcia przez UE celów określonych w niniejszej strategii. Ponieważ generowane są coraz większe ilości danych, istnieje coraz większa potrzeba gromadzenia, przechowywania, łączenia i przetwarzania tych danych. Aby

zminimalizować opóźnienie²² i zmniejszyć zależność od infrastruktury znajdującej się w innych częściach świata, UE musi zagwarantować wystarczającą przepustowość centrów danych.

Aby zapewnić unijnym przedsiębiorstwom i administracjom publicznym dostępność zrównoważonej infrastruktury centrów danych oraz suwerennych usług w chmurze i usług AI, w I kw. 2026 r. Komisja proponuje **akt w sprawie rozwoju chmury i AI**. Inicjatywa ta będzie wspierać innowacje w całym łańcuchu wartości chmury i sztucznej inteligencji, od integracji najnowocześniejszych procesorów po zrównoważone technologie chłodzenia oraz sprzęt i oprogramowanie AI. Przyspieszy to również wdrażanie zrównoważonych zdolności centrów danych i zapewni UE infrastrukturę niezbędną do świadczenia bezpiecznych i suwerennych usług w chmurze i usług AI.

iv. Strategiczne zasoby danych: sektor publiczny, zasoby naukowe, kulturowe i językowe

Konkurencyjność UE w dziedzinie sztucznej inteligencji zależy od dostępu do wysokiej jakości, ustrukturyzowanych i wiarygodnych danych. Zbiory danych naukowych, kulturowych i językowych są kluczowymi czynnikami umożliwiającymi tworzenie solidnych modeli sztucznej inteligencji, przełomowe badania naukowe i suwerenność technologiczną.

Zbiory danych referencyjnych sektora publicznego na mocy dyrektywy w sprawie otwartych danych zostaną rozszerzone. Zbiory danych o wysokiej wartości²³ muszą być udostępniane bezpłatnie, za pośrednictwem interfejsów programowania aplikacji (API), w formacie nadającym się do odczytu maszynowego oraz, w stosownych przypadkach, jako pliki do zbiorowego pobierania. W 2026 r. Komisja proponuje rozszerzenie wykazu zbiorów danych o wysokiej wartości o dane prawne, sądowe, administracyjne i inne. Przyniesie to korzyści przedsiębiorstwom typu start-up i MŚP. Komisja będzie również monitorować, czy należy dodać kolejne zbiory danych.

Dane naukowe już okazały się przełomowe, co widać na przykładzie AlphaFold²⁴. Dobrze zorganizowane bazy danych zmniejszają koszty badań i rozwoju, przyspieszają innowacje i otwierają nowe możliwości w dziedzinie materiałów, produktów farmaceutycznych, energii i biotechnologii. Na tej podstawie Komisja będzie nadal mapować istniejące bazy danych, ustalać priorytety wraz z ekspertami, zabezpieczać prawa użytkownika i finansować nową infrastrukturę cyfrową zgodnie z Europejską strategią na rzecz infrastruktur badawczych i technologicznych. W związku z tym **Europejska chmura dla otwartej nauki** – wspólna europejska przestrzeń danych na potrzeby badań i rozwoju – rozwija federację repozytoriów

²² Opóźnienie to czas potrzebny na przesłanie danych z jednego punktu sieci do drugiego.

²³ Zgodnie z załącznikiem I do dyrektywy w sprawie otwartych danych te zbiory danych o wysokiej wartości należą do następujących kategorii: dane geoprzestrzenne, dane dotyczące obserwacji Ziemi i środowiska, dane meteorologiczne, dane statystyczne, dane dotyczące przedsiębiorstw i ich własności, dane dotyczące mobilności. Można dodać nowe kategorie.

²⁴ AlphaFold jest systemem sztucznej inteligencji opracowanym przez Deep Mind, który wykorzystuje uczenie głębokie i duże ilości danych do przewidywania struktur białkowych. Pomaga to przyspieszać przełomowe badania w wielu dziedzinach biologii.

danych z zaufaną platformą wymiany i ponownego wykorzystywania wysokiej jakości, możliwych do znalezienia, dostępnych, interoperacyjnych i nadających się do ponownego wykorzystania (FAIR) danych, narzędzi i usług badawczych w różnych dyscyplinach i ponad granicami w Europie. Wspierze to działania naukowe związane ze sztuczną inteligencją w Europejskiej Radzie ds. Badań Naukowych w dziedzinie AI (RAISE)²⁵. Jednocześnie planowany wniosek dotyczący aktu o europejskiej przestrzeni badawczej (EPB)²⁶ wzmocni warunki prawne dotyczące udostępniania wyników badań, publikacji i danych finansowanych ze środków publicznych, dostępu do nich oraz ich ponownego wykorzystywania do celów naukowych.

Zasoby kulturowe i językowe UE również zostaną zwiększone. W oparciu o inicjatywę Europeana²⁷ na potrzeby rozwoju sztucznej inteligencji udostępnionych zostanie ponad 30 mln zdigitalizowanych dzieł z europejskich instytucji kulturalnych. Komisja zbada, w jaki sposób można zacieśnić współpracę i zachęcić do udzielania licencji między nadawcami publicznymi a dostawcami sztucznej inteligencji, aby archiwa audiowizualne były dostępne na potrzeby trenowania sztucznej inteligencji, z uwzględnieniem wynagrodzenia dla podmiotów praw autorskich.

Projekty pilotażowe realizowane w ramach **europejskiej przestrzeni danych językowych oraz Sojuszu na potrzeby technologii językowych (ALT-EDIC)** umożliwią pozyskanie – w drodze crowdsourcingu – zbiorów danych specyficznych dla danej dziedziny, w tym z mniejszych języków, a przez to dodanie nowych zasobów do 477 mld już dostępnych tokenów – co jest porównywalne z wiodącymi zbiorami danych do trenowania sztucznej inteligencji. Dzięki temu rzadkie języki również zostaną uwzględnione w rozwoju dużych modeli językowych sztucznej inteligencji (LLM), co będzie miało wpływ na jakość wyników systemów AI w tych językach.

v. Horyzontalne czynniki sprzyjające konkurencyjności: dane syntetyczne, łączenie danych i normy

Poza inicjatywami przewodnimi UE potrzebuje również środków horyzontalnych, które dotyczą różnych sektorów i nadają skalę całej gospodarce opartej na danych.

Dane syntetyczne jako siła napędowa wiodącej pozycji w dziedzinie sztucznej inteligencji

Dane syntetyczne²⁸ mogą umożliwić trenowanie sztucznej inteligencji w dziedzinach, w których dane są ograniczone lub wrażliwe – od badań nad chorobami rzadkimi po robotykę lub skrajne przypadki jazdy autonomicznej. Umożliwiają one rozwój modeli sztucznej

²⁵ Komisja Europejska (2025). Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady – Europejska strategia dotycząca sztucznej inteligencji w nauce Torowanie drogi dla Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych w dziedzinie AI (RAISE). Bruksela, 8 października 2025 r., COM(2025) 724 final.

²⁶ Komisja Europejska, przyszły wniosek dotyczący aktu o europejskiej przestrzeni badawczej (EPB), zapowiedziany w programie prac Komisji na 2025 r., Bruksela, 11 lutego 2025 r., dostępny pod adresem: <https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategy-documents/commission-work-programme/commission-work-programme-2025>.

²⁷ Europeana, *Europejska platforma cyfrowa na rzecz dziedzictwa kulturowego*, dostępna pod adresem: <https://www.europeana.eu/pl> (dostęp 27 października 2025 r.).

²⁸ Zob. definicja powyżej.

inteligencji bez ujawniania informacji osobowych lub zastrzeżonych i stymulują zarówno konkurencyjność, jak i innowacje chroniące prywatność.

Aby wykorzystać ten potencjał, Komisja opracuje wytyczne i normy dotyczące wiarygodnego wykorzystania danych syntetycznych, przeanalizuje powiązane kwestie prawne, przeprowadzi konsultacje w sprawie dobrowolnego europejskiego systemu certyfikacji oraz zbada możliwość utworzenia „fabryki danych syntetycznych” w celu zapewnienia dostępu do obliczeń wielkiej skali na potrzeby generowania wielkoskalowych zbiorów danych. W ramach programu „Horyzont Europa” finansowane będą również najnowocześniejsze prace badawczo-rozwojowe w zakresie technik generowania danych syntetycznych.

Utorowanie drogi do strategicznego łączenia danych

Wiele przedsiębiorstw, na przykład w dziedzinie zdrowia, mobilności, energii, rolnictwa i produkcji, nie dysponuje dużymi, zróżnicowanymi zbiorami danych niezbędnymi do trenowania zaawansowanych modeli sztucznej inteligencji. Łączenie danych dotyczących wczesnych etapów cyklu produkcyjnego produktów i usług mogłoby przynieść wspólne korzyści, ale współpracę hamują niepewność prawa i obawa przed naruszeniem prawa konkurencji.

Komisja będzie nadal podejmować działania mające na celu zapewnienie przedsiębiorstwom jasności prawa, zgodnie z wezwaniem do przekształcenia przepisów w rezultaty zawartym w raporcie Maria Dragiego na temat przyszłości europejskiej konkurencyjności. W wytycznych w sprawie horyzontalnych porozumień o współpracy między konkurentami z 2023 r. wyjaśniono już, kiedy łączenie danych jest zgodne z unijnym prawem konkurencji, oraz podano praktyczne przykłady i określono zabezpieczenia.

Aby jeszcze bardziej ułatwić zgodną z prawem i skuteczną współpracę w zakresie danych za pośrednictwem laboratoriów danych, Komisja wyda specjalne wytyczne dotyczące najlepszych praktyk w zakresie wymiany i łączenia danych.

Ponadto Komisja może na wniosek przedstawić wytyczne dotyczące prawa konkurencji na podstawie zawiadomienia w sprawie nieformalnych wytycznych w odniesieniu do konkretnych projektów i inicjatyw wielokrajowych związanych z danymi, które wspierają

Raport Dragiego: „W szczególności, aby zaradzić niedoborowi dużych zbiorów danych w UE, do trenowania modeli należy wykorzystywać dane dobrowolnie udostępniane przez wiele unijnych przedsiębiorstw z danego sektora. Proces ten należy wspierać w ramach struktur otwartego oprogramowania, z

innowacje transgraniczne, odporność przemysłu i rozwój sztucznej inteligencji. Przez sprawienie, by łączenie danych stało się wiarygodną i bezpieczną pod względem prawnym opcją, UE może zwiększyć wydajność i przyspieszyć przełomowe zmiany w kluczowych sektorach.

Podniesienie poprzeczki w zakresie jakości danych i zbierania danych

Bez wiarygodnych norm nawet najbardziej ambitnym działaniom na rzecz udostępniania danych grozi rozdrobnienie i niewielkie wykorzystanie. W europejskich ramach dotyczących wiarygodnych danych²⁹ określono już zasady udostępniania danych, metadanych i zarządzania, ale konieczne są dalsze prace w celu rozwiązania pojawiających się problemów.

Komisja wystąpi ze zleceniem normalizacji w odniesieniu do **europejskiej normy jakości danych** obejmującej kompletność, spójność, pochodzenie, jasność semantyczną i zarządzanie i zapewni przedsiębiorstwom, organom regulacyjnym i naukowcom wspólne poziomy odniesienia dla wiarygodnych zbiorów danych. Prace te uzupełnią bieżące działania normalizacyjne dotyczące jakości danych i dokumentacji na podstawie aktu w sprawie sztucznej inteligencji oraz zagwarantują spójność między wymogami w zakresie zarządzania danymi a wymogami dotyczącymi rozwoju AI.

Uruchomiona zostanie specjalna inicjatywa, której celem będzie ujednoczenie **praktyk w zakresie adnotacji i etykietowania**, co ułatwi wyszukiwanie, łączenie i ponowne wykorzystywanie danych oraz zapewni jednocześnie zaufanie do ich pochodzenia i warunków użytkowania, co ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia skali trenowania sztucznej inteligencji i ponownego wykorzystywania danych w różnych sektorach. Zbadane zostaną również, w ramach warsztatów z udziałem wielu zainteresowanych stron, normy zbierania danych z produktów skomunikowanych, czujników i kamer – w tym dotyczące pobierania próbek, metadanych, znaczników czasu, kalibracji i integralności – w celu usunięcia kluczowej bariery dla skutecznego łączenia i ponownego wykorzystywania danych.

Działania przewodnie

- Uruchomienie pierwszych **laboratoriów danych** w celu zwiększenia dostępności danych i powiązania z ekosystemami sztucznej inteligencji (IV kw. 2025 r.). Będą one również oferować zaufane usługi pseudonimizacji.
- **Uruchomienie inicjatywy na rzecz wysokiej jakości danych dla sztucznej inteligencji:** rozszerzenie zbiorów danych o wysokiej wartości na podstawie dyrektywy w sprawie otwartych danych (IV kw. 2026 r.), utworzenie forum zainteresowanych stron z udziałem nadawców publicznych i twórców AI (II kw. 2026 r.), udostępnienie 30 mln zdigitalizowanych dóbr kultury na potrzeby trenowania sztucznej inteligencji (IV kw. 2026 r.) oraz uruchomienie inicjatywy crowdsourcingu w zakresie danych specyficznych dla danego sektora i danych językowych w mniejszych językach europejskich (II kw. 2026 r.).

²⁹ Zob. również Komisja Europejska, decyzja wykonawcza C(2025) 4135 w sprawie europejskich ram dotyczących wiarygodnych danych.

Filar II: usprawnienie przepisów dotyczących danych

Unijne ramy danych muszą pozostać jasne, praktyczne i sprzyjające innowacjom. Aby zmniejszyć obciążenia i zwiększyć konkurencyjność, Komisja przedstawia wniosek ustawodawczy dotyczący **aktu zbiorczego prawa cyfrowego**, którego celem jest m.in. modernizacja i konsolidacja horyzontalnego dorobku UE w zakresie danych. Ponadto Komisja ogłosi również prace nad mechanizmem „zgodności za jednym kliknięciem”, aby umożliwić zautomatyzowaną sprawozdawczość regulacyjną, a także pakiet wsparcia dla aktu w sprawie danych, w tym wzory umów, wzorcowe klauzule, wytyczne dotyczące rekompensaty i tajemnic przedsiębiorstwa oraz punkt pomocy prawnej dla MŚP.

i. Uproszczenie dorobku UE w zakresie danych

Unijne ramy regulacyjne dotyczące danych szybko się rozwijają, tworząc nowe prawa, ale także zwiększając złożoność i rozdrobnienie. Uproszczenie tych ram jest konieczne, aby zmniejszyć koszty przestrzegania przepisów, ułatwić ich stosowanie i lepiej wspierać innowacje.

W tym celu Komisja przedstawia wyżej wymieniony akt zbiorczy prawa cyfrowego. Zaktualizuje on unijny dorobek, usunie zbędne obciążenia, a jednocześnie będzie chronić podstawowe zasady unijnej gospodarki opartej na danych. Akt zbiorczy prawa cyfrowego skoncentruje się na następujących priorytetowych reformach:

- **Usunięcie nieaktualnych przepisów.** Akt zbiorczy uchyli rozporządzenie w sprawie swobodnego przepływu danych nieosobowych³⁰, ponieważ jego zakres jest już uwzględniony w akcie w sprawie danych, przy jednoczesnym wyraźnym zachowaniu zasady swobodnego przepływu danych nieosobowych i zakazu nieuzasadnionych wymogów dotyczących lokalizacji.
- **Usprawnienie przepisów dotyczących udostępniania danych.** Akt zbiorczy uchyli akt w sprawie zarządzania danymi i przeniesie jego podstawowe przepisy do aktu w sprawie danych. Obowiązki pośredników w zakresie danych będą bardziej przejrzyste, mniej restrykcyjne i dobrowolne, aby umożliwić stosowanie realnych modeli i szersze wykorzystanie danych.
- **Konsolidowanie udostępniania danych w sektorze publicznym.** Przepisy, które są obecnie rozdzielone między akt w sprawie zarządzania danymi a dyrektywę w sprawie otwartych danych, zostaną utrzymane i połączone w jeden rozdział aktu w sprawie danych. Upraszcza to obowiązki a zarazem zachowuje otwartość, przejrzystość i sprawiedliwy dostęp. Nowe ramy rozwiążą ponadto problem braku równowagi sił w zakresie udostępniania danych, co zapewni sprawiedliwe warunki i wymierne

³⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1807 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie ram swobodnego przepływu danych nieosobowych w Unii Europejskiej.

korzyści dla MŚP. Laboratoria danych będą oznaczać obiecujące nowe zbiory danych sektora publicznego, które nie zostały jeszcze uwzględnione.

- **Unowocześnienie przepisów dotyczących plików cookie i podobnych technologii.**

Akt zbiorczy zreformuje przepisy dotyczące plików cookie, zawarte obecnie w dyrektywie o prywatności i łączności elektronicznej, i włączy je do ram RODO. Zostaną w nim zaproponowane praktyczne rozwiązania: pliki cookie i podobne technologie wykorzystywane do niektórych celów niskiego ryzyka należy uznać za zgodne z prawem, natomiast w przypadku innych celów operatorzy muszą opierać się na jednej

z podstaw prawnych przewidzianych w RODO. Dzięki temu uproszczone zostaną również banery z opcją „jednego kliknięcia”. Akt zbiorczy zobowiąże strony internetowe do uwzględniania preferencji użytkowników, w tym preferencji wyrażonych za pośrednictwem ustawień przeglądarki. Niezależnie od aktu zbiorczego prawa cyfrowego zreformowane zostaną ramy prywatności i łączności elektronicznej, aby dopilnować, by obecne przepisy odpowiadały dzisiejszym potrzebom i umożliwiały skuteczną ochronę osób i przedsiębiorstw, bez uszczerbku dla praw podstawowych i z poszanowaniem niezależności dziennikarskiej. Odpowiednie przepisy zostaną włączone do innych instrumentów prawnych, co pozwoli na ostateczne uchylene dyrektywy.

- **Opracowanie ram ochrony prywatności sprzyjających innowacjom.**

Ukierunkowane zmiany w **RODO**: doprecyzują w szczególności pojęcie danych osobowych; zharmonizują na szczeblu UE kwestię tego, kiedy należy przeprowadzać oceny skutków dla ochrony danych; uproszczą zgłaszanie naruszeń ochrony danych organom nadzorczym; usprawnią zgłaszanie naruszeń za pośrednictwem pojedynczego unijnego punktu kontaktowego; uproszczą obowiązki informacyjne, jeżeli istnieją uzasadnione podstawy, by oczekiwać, że osoby fizyczne już posiadają informacje, a ryzyko dla osoby, której dane dotyczą, jest niskie; sprecyzują, że uzasadniony interes może stanowić podstawę prawną trenowania sztucznej inteligencji, w tym przypadkowego przetwarzania szczególnych kategorii danych; oraz doprecyzują przepisy dotyczące zautomatyzowanego podejmowania decyzji w indywidualnych przypadkach.

Jedną z kluczowych zmian dotyczy uwolnienia danych dla sztucznej inteligencji poprzez zaufaną anonimizację. Obecnie głównym problemem jest niepewność co do wystarczającej anonimizacji danych osobowych, co często zniechęca do udostępniania danych. Przedsiębiorstwa mają w szczególności trudności z określeniem, kiedy dane pseudonimizowane przestają stanowić dane osobowe dla niektórych podmiotów. Niepewność ta sprawia, że udostępnianie danych staje się bardziej skomplikowane

Uczestnik konsultacji publicznych w sprawie unii danych: „należy pilnie zaktualizować przepisy dotyczące prywatności i łączności elektronicznej. Obowiązujące przepisy opracowano w zupełnie innym kontekście technologicznym i nie odzwierciedlają one obecnych potrzeb rynku”.

w przypadku, gdy wymogi RODO stosuje się z ostrożności Komisja będzie wspierać przedsiębiorstwa przez określenie środków i kryteriów służących ustaleniu, czy dane uzyskane w wyniku pseudonimizacji stanowią dane osobowe dla niektórych podmiotów.

Obejmie to ocenę aktualnego stanu wiedzy w zakresie dostępnych technik oraz opracowanie kryteriów oceny ryzyka deanonimizacji. Chociaż przedsiębiorstwa pozostają w pełni odpowiedzialne za zgodność z RODO, mogą wykorzystać wdrożenie tych środków i kryteriów do wykazania, że dane nie mogą prowadzić do deanonimizacji. Zmiany te ułatwią również trenowanie modeli AI, z zachowaniem odpowiednich zabezpieczeń. Celem tych zmian jest zapewnienie jasności prawa w odniesieniu do rozwoju sztucznej inteligencji, w tym przypadków incydentalnego przetwarzania danych wrażliwych, w których twórcy podjęli rzeczywiste wysiłki w celu usunięcia takich danych, przy jednoczesnej ochronie praw osób fizycznych i konkurencyjności przedsiębiorstw.

- **Udoskonalenie aktu w sprawie danych na potrzeby jego praktycznego wdrażania.** Zasadnicze elementy **aktu w sprawie danych** pozostaną niezmienione. Jednocześnie udostępnianie danych między przedsiębiorstwami a organami rządowymi będzie ograniczone do sytuacji nadzwyczajnych, co zmniejszy obciążenia, a jednocześnie zapewni gotowość do reagowania kryzysowego. Ukierunkowane dodatkowe dostosowania zapobiegają „wyciekowi” danych poza UE, wprowadzą dostosowane do potrzeb systemu usług w chmurze i usuną przepisy dotyczące inteligentnych umów.
- **Zmniejszenie obciążeń dla przedsiębiorstw zwiększających skalę działalności.** Nowa kategoria małych spółek o średniej kapitalizacji (250–749 pracowników) rozszerzy przepisy dotyczące MŚP na podstawie aktu w sprawie danych, dyrektywy w sprawie otwartych danych i zintegrowanych przepisów dotyczących aktu w sprawie zarządzania danymi.

ii. Tworzenie nieulegających dezaktualizacji ram danych

W ramach oceny adekwatności cyfrowej Komisja będzie nadal dokonywać przeglądu dorobku UE w zakresie danych, aby zapewnić jego spójność, proporcjonalność i sprzyjanie innowacjom. Ze szczególnym uwzględnieniem MŚP Komisja zidentyfikuje nakładanie się przepisów, luki i niejasne interakcje, w tym z sektorowymi przepisami dotyczącymi danych, aby stworzyć bardziej przewidywalne ramy międzysektorowe.

Ponadto zmodernizujemy przepisy cyfrowe i ochronę danych³¹. Ukierunkowane dostosowania mogą ułatwić przestrzeganie przepisów i wzmocnić ich egzekwowanie oraz wspierać rozwój solidnych i wiarygodnych innowacji.

Pośrednictwo w zakresie danych staje się coraz większym problemem, a niektóre przedsiębiorstwa gromadzą i agregują dane osobowe i prowadzą obrót nimi bez wiedzy osób fizycznych, ich świadomej zgody lub kontroli. Takie nieprzejrzyste praktyki podważają

³¹ Program prac Komisji [EUR-Lex – 52025DC0870 – PL – EUR-Lex](#).

podstawowe zasady prawa o ochronie danych i zasady prywatności, zakłócają konkurencję i podważają zaufanie publiczne do rynków cyfrowych. Konieczne jest lepsze egzekwowanie obowiązujących przepisów. Komisja oceni, czy potrzebne są dodatkowe zabezpieczenia w celu ograniczenia tych praktyk, zwiększenia przejrzystości obrotu danymi oraz zapewnienia, aby osoby fizyczne i przedsiębiorstwa mogły mieć zaufanie do sposobu dostępu do danych i ich wymiany w całej Unii.

iii. Zgodność za jednym kliknięciem

Obecnie przedsiębiorstwa poświęcają dużo czasu i pieniędzy na zapewnienie zgodności z przepisami. Nawet dane będące już w formie cyfrowej często muszą być ponownie formatowane i ponownie przekazywane wielu organom, gdzie są sprawdzane ręcznie. Takie powielanie wysiłków powoduje rozdrobnienie nadzoru i angażuje zasoby, które w konsekwencji nie są wykorzystywane na innowacje.

Niezależnie od uproszczania przepisów UE inwestuje w technologie automatyzujące proces zapewniania zgodności z przepisami. W ramach programu „Horyzont Europa” i programu „Cyfrowa Europa” wspiera wspólne modele danych, ramy interoperacyjności i automatyczną analizę. Projekty pilotażowe pokazują już, w jaki sposób zautomatyzowane kontrole zgodności w czasie rzeczywistym mogą funkcjonować w praktyce. Wczesnym przykładem takiego podejścia w ustawodawstwie dotyczącym produktów jest cyfrowy paszport produktu.

Z wykorzystaniem tych doświadczeń zasada „zgodności za jednym kliknięciem” umożliwiłaby maszynową weryfikację wymogów regulacyjnych i przekształcenie danych przedsiębiorstwa w standardowe cyfrowe certyfikaty zgodności – podobnie jak cyfrowy paszport produktu umożliwiłaby automatyczną weryfikację zgodności produktu.

Zgodność za jednym kliknięciem może być szczególnie cenna w obszarach takich jak cyberbezpieczeństwo, w których przedsiębiorstwa muszą spełniać wymogi określone w dyrektywie NIS 2³², akcie dotyczącym cyberodporności³³ i innych ramach.

Kluczowym czynnikiem umożliwiającym takie podejście będzie **rozporządzenie w sprawie europejskiego portfela biznesowego**. Zapewni ono zaufane i interoperacyjne środowisko cyfrowe do przechowywania weryfikowalnych danych uwierzytelniających, w tym certyfikatów zgodności, zarządzania nimi i ich udostępniania. Przedsiębiorstwa mogłyby korzystać z **europejskich portfeli biznesowych** w celu potwierdzenia swojej cyfrowej tożsamości, w celu identyfikacji i walidacji użytkowników ekosystemu oraz w celu wykazania zgodności z wieloma przepisami UE poprzez przedkładanie certyfikatów zgodności, a organy sektora publicznego i organy regulacyjne otrzymałyby bezpieczny i natychmiastowy dostęp do zweryfikowanych informacji. Z czasem **europejski portfel biznesowy** stanie się wspólną

³² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2555 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii, zmieniająca rozporządzenie (UE) nr 910/2014 i dyrektywę (UE) 2018/1972 oraz uchylająca dyrektywę (UE) 2016/1148 (dyrektywa NIS 2) (Dz.U. L 333 z 27.12.2022, s. 80).

³³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/2847 z dnia 23 października 2024 r. w sprawie horyzontalnych wymagań w zakresie cyberbezpieczeństwa w odniesieniu do produktów z elementami cyfrowymi oraz w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) nr 168/2013 i (UE) 2019/1020 i dyrektywy (UE) 2020/1828 (akt o cyberodporności) (Dz.U. L [2847], 20 listopada 2024 r.).

infrastrukturą wspierającą procesy administracyjne, takie jak udzielanie licencji, zamówienia publiczne i dostęp do finansowania, umożliwiającą płynne interakcje cyfrowe między przedsiębiorstwami a organami na całym jednolitym rynku.

Ustalenie, kto ponosi odpowiedzialność w przypadku błędów, niewłaściwego wykorzystania systemu lub jego awarii – niezależnie od tego, czy jest to przedsiębiorstwo, podmiot certyfikujący czy organ regulacyjny – będzie miało zasadnicze znaczenie dla zagwarantowania zaufania i pewności prawa. Komisja przeanalizuje zatem te kwestie w ramach zbliżających się konsultacji publicznych oraz oceni zarówno możliwości, jak i zabezpieczenia niezbędne do stworzenia niezawodnego i rozliczalnego zautomatyzowanego ekosystemu zgodności.

Oprócz obniżenia kosztów dla MŚP i spółek o średniej kapitalizacji taki system zapewniłby również decydentom politycznym wgląd w praktyczne funkcjonowanie przepisów oraz wzmocniłby regulacje oparte na dowodach. Zasada zgodności za jednym kliknięciem mogłaby stać się kamieniem węgielnym unijnego programu uproszczeń cyfrowych przez połączenie konkurencyjności z zaufaniem i rozliczalnością.

iv. Pomoc przedsiębiorstwom w przestrzeganiu aktu w sprawie danych

Akt w sprawie danych stanowi kluczowy zbiór przepisów dotyczących wykorzystywania i udostępniania danych. Aby przedsiębiorstwa, zwłaszcza MŚP i małe spółki o średniej kapitalizacji, mogły w pełni wykorzystać swój potencjał i skupić się na innowacjach, a nie na biurokracji, Komisja wydała już dokument zawierający często zadawane pytania³⁴ i wytyczne dotyczące danych pokładowych³⁵ i uzupełni je szerszym pakietem środków wsparcia.

Środki natychmiastowe obejmują:

- wzorcowe postanowienia umowne dotyczące udostępniania danych w celu zmniejszenia złożoności prawnej, obniżenia kosztów transakcji i zapewnienia przedsiębiorstwom pewności przy zawieraniu nowych partnerstw;
- standardowe klauzule umowne dotyczące usług w chmurze, aby ułatwić zmianę dostawcy i zapewnić większą uczciwość umów oraz wspierać konkurencję i innowacje na europejskim rynku usług w chmurze.

Dalsze środki, które mają być wprowadzane stopniowo, obejmują:

- wytyczne w sprawie rozsądnego wynagrodzenia w celu sprecyzowania, jakie opłaty mogą być pobierane za udostępnianie danych, co zagwarantuje pewność prawa zarówno posiadaczom danych, jak i odbiorcom danych (I kw. 2026 r.);

³⁴ Komisja Europejska, Często zadawane pytania – akt w sprawie danych, wersja 1.3, Bruksela, 12 września 2025 r., dostępny pod adresem: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/pl/library/commission-publishes-frequently-asked-questions-about-data-act> (dostęp 27 października 2025 r.).

³⁵ Komisja Europejska, Wytyczne dotyczące danych pojazdu, towarzyszące rozporządzeniu (UE) 2023/2854 (akt w sprawie danych), C(2025) 6119 final, Bruksela, 12 września 2025 r.

- nowe wytyczne dotyczące wybranych definicji w akcie w sprawie danych (I kw. 2026 r.);
- punkt pomocy prawnej ds. aktu w sprawie danych w celu zapewnienia bezpośredniej pomocy przedsiębiorstwom w konkretnych kwestiach dotyczących stosowania nowych przepisów, przy czym priorytetowo należy traktować MŚP, aby zapewnić szybkie i odpowiednie rozpatrywanie ich zapytań (IV kw. 2025 r.).

Łącznie środki te ułatwią stosowanie aktu w sprawie danych, zmniejszą niepotrzebne koszty oraz zagwarantują przedsiębiorstwom jasność i pewność, których potrzebują, aby wykorzystać nowe możliwości w unijnej gospodarce opartej na danych. Komisja będzie ściśle monitorować wykorzystanie narzędzi umownych, w szczególności wzorcowych postanowień umownych i standardowych klauzul umownych, oraz w razie potrzeby dokona ich przeglądu, uzupełnienia lub dostosowania zgodnie z międzynarodowymi zmianami w dziedzinie udostępniania danych.

Komisja będzie dążyć do synergii między społecznością nabywców publicznych a europejskimi przestrzeniami danych w celu zwiększenia efektywności sektora publicznego, z wykorzystaniem planu działania ustanowionego między europejską przestrzenią danych dotyczących zdrowia a grupą roboczą dużych nabywców ds. efektywności opieki zdrowotnej³⁶.

Działania przewodnie

- Wniosek dotyczący **konsolidacji przepisów dotyczących danych** (IV kw. 2025 r.)
- Wniosek dotyczący **aktualizacji przepisów dotyczących prywatności elektronicznej** w odniesieniu do plików cookie i podobnych technologii (IV kw. 2025 r.)
- Wniosek dotyczący **ukierunkowanych dostosowań RODO** (IV kw. 2025 r.)
- Uruchomienie **inicjatywy dotyczącej zgodności za jednym kliknięciem** (od IV kw. 2025 r.)
- Wprowadzenie środków wsparcia na rzecz wdrożenia aktu w sprawie danych (od IV kw. 2025 r.)

Filar III: ochrona suwerenności danych UE dzięki strategicznej międzynarodowej polityce w zakresie danych

Suwerenność danych leży u podstaw cyfrowej przyszłości UE. Oznacza to, że UE musi zachować kontrolę nad tym, w jaki sposób uzyskuje się dostęp do danych, wykorzystuje je i chroni – zarówno na jej terytorium, jak i za granicą. Suwerenność wymaga otwartości wobec zaufanych partnerów, w tym transgranicznej wymiany danych, ale na warunkach, które są sprawiedliwe, bezpieczne i zgodne z wartościami i interesami UE. Nie można na dłuższą metę

³⁶[Czy europejska przestrzeń danych dotyczących zdrowia może przyczynić się do lepszych zamówień publicznych? – Duży nabywca prowadzi dochodzenie | Platforma społecznościowa dla nabywców publicznych.](#)

tolerować sytuacji, w której zagraniczne podmioty mają swobodny dostęp do rynku UE, podczas gdy europejskie przedsiębiorstwa napotykać nieuzasadnione bariery za granicą.

Ochrona suwerenności oznacza również ochronę odporności UE. Cyberataki, wyciek technologii, nadzór i zależności pod przymusem zagrażają krytycznym danym. UE musi zapewnić dostępność, integralność i bezpieczeństwo wrażliwych zbiorów danych oraz zapobiegać ich niewłaściwemu wykorzystywaniu lub eksploatacji, w szczególności przez podmioty spoza UE.

W tym celu Komisja będzie realizować strategię łączącą otwartość z siłą: uczyni sprawiedliwe warunki dostępu do danych i transgranicznego przekazywania danych filarem handlu cyfrowego, będzie chronić wrażliwe dane nieosobowe UE za pomocą jasnych zabezpieczeń oraz pogłębi współpracę z zaufanymi partnerami. Będzie również pracować nad kształtowaniem globalnych modeli zarządzania, które odzwierciedlają interesy i wartości UE oraz zapobiegają rozdrobnieniu na konkurencyjne sfery. Strategia ta będzie uzupełnieniem długotrwałego podejścia UE do bezpiecznego przepływu danych osobowych opracowanego w ramach dorobku UE w zakresie ochrony danych.

W badaniu przeprowadzonym wśród zainteresowanych stron 75 % uczestników poparło bardziej asertywne podejście UE do międzynarodowych przepływów danych nieosobowych.

Chociaż UE stworzyła solidne ramy prawne i promowała „swobodny przepływ danych oparty na zaufaniu” na arenie międzynarodowej, nowe nieuzasadnione wymagania dotyczące lokalizacji danych, kontrole wywozu i dyskryminujące przepisy za granicą zagrażają suwerenności. Komisja będzie zatem działać bardziej asertywnie w obronie interesów UE i autonomii regulacyjnej, stosując proporcjonalne środki w przypadku nadużywania otwartości lub wykorzystywania słabych punktów jako broni.

i. Sprawiedliwe transgraniczne przepływy danych i zabezpieczenia wrażliwych danych nieosobowych UE

Komisja włączy sprawiedliwe warunki i skuteczną kontrolę transgranicznego przepływu danych do międzynarodowego handlu cyfrowego. Ustrukturyzowane wymiany, np. w ramach unijnych partnerstw i dialogów cyfrowych, pozwolą wyeliminować istniejące zakłócenia równowagi, w przypadku gdy dane UE przepływają za granicę bez odpowiednich zabezpieczeń.

W razie utrzymywania się luk i na podstawie obiektywnych kryteriów Komisja podejmie proporcjonalne działania z pełnym poszanowaniem międzynarodowych zobowiązań Unii. W II kw. 2026 r. opublikuje wytyczne dotyczące oceny traktowania podmiotów z UE przez państwa trzecie, a w I kw. 2026 r. opracuje zestaw narzędzi przeciwdziałających wyciekom danych, aby zająć się wymogami lokalizacji, wykluczeniem z rynku, niewystarczającymi zabezpieczeniami lub innym nieuzasadnionym traktowaniem. Ten zestaw narzędzi może

opierać się na instrumentach takich jak rozporządzenie w sprawie egzekwowania zasad handlu³⁷ i instrument chroniący przed wymuszaniem³⁸ oraz, w stosownych przypadkach, wykorzystywać względy bezpieczeństwa gospodarczego, lub czerpać z nich inspirację, i będzie koncentrował się na technologiach i najlepszych praktykach w celu wzmocnienia odporności UE. W przypadku utrzymywania się zakłóceń strukturalnych lub trwałych praktyk dyskryminacyjnych Komisja rozważy w razie potrzeby wdrożenie dodatkowych środków w celu zapewnienia sprawiedliwych warunków dostępu do danych i ich wykorzystywania.

Jednocześnie Komisja będzie lepiej chronić wrażliwe dane nieosobowe UE, uzupełniając ochronę danych osobowych zagwarantowaną w RODO i decyzjach stwierdzających odpowiedni stopień ochrony. We współpracy z zainteresowanymi stronami i w oparciu o wyniki szczegółowych ocen ryzyka Komisja przyjmie pierwszy pakiet ukierunkowanych środków do III kw. 2026 r.

ii. Połączenie unijnych ekosystemów udostępniania danych z ekosystemami państw trzecich o podobnych poglądach

Unijne ramy prawne dotyczące ochrony danych, cyberbezpieczeństwa, egzekwowania przepisów i dochodzenia roszczeń na drodze sądowej stanowią wiarygodną podstawę dla zagranicznych posiadaczy danych. Komisja będzie wspierać bezpieczne, zbieżne i interoperacyjne połączenia między unijnymi ekosystemami danych a ekosystemami danych partnerów o podobnych poglądach, aby zachęcać do większego przepływu danych do UE.

Planowane środki obejmują: (i) usługi wspierające i infrastrukturę, np. wspólną europejską przestrzeń danych, aby umożliwić bezproblemowe transgraniczne udostępnianie danych, (ii) udostępnienie narzędzi, takich jak standardowe klauzule umowne, aby pomóc przedsiębiorstwom w zapewnieniu zgodnej z prawem wymiany danych oraz (iii) włączenie zobowiązań dotyczących transgranicznego udostępniania danych do dwustronnych i wielostronnych umów międzynarodowych.

Aby wzmocnić konwergencję i interoperacyjność, Komisja będzie promować europejskie ramy wiarygodnych danych w ramach dialogów międzynarodowych i sieci partnerstw cyfrowych. Komisja zbada również możliwość stworzenia znaku zaufania, potencjalnie powiązanego z modelem dojrzałości przestrzeni danych – znormalizowanymi ramami mającymi na celu ocenę zdolności inicjatyw w zakresie przestrzeni danych – w celu wspierania współpracy z rządami i przedsiębiorstwami za granicą.

iii. Wzmocnienie głosu UE w globalnym zarządzaniu danymi

³⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 654/2014 z dnia 15 maja 2014 r. dotyczące wykonywania praw Unii w zakresie stosowania i egzekwowania zasad handlu międzynarodowego oraz zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 3286/94 (Dz.U. L 189 z 27.6.2014 r., s. 50).

³⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2675 z dnia 22 listopada 2023 r. w sprawie ochrony Unii i jej państw członkowskich przed stosowaniem wymuszenia ekonomicznego przez państwa trzecie (instrument chroniący przed wymuszaniem) (Dz.U. L 322 z 27.11.2023 r.).

Konkurujące ze sobą modele zarządzania danymi powodują rozdrobnienie globalnego krajobrazu. Komisja zintensyfikuje promowanie podejścia UE na arenie międzynarodowej, w szczególności w nowych ramach, oraz wzmocni koalicje z partnerami o podobnych poglądach.

Do 2026 r., zgodnie z międzynarodową strategią cyfrową³⁹, Komisja i Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) pogłębią i połączą partnerstwa cyfrowe w zakresie zarządzania danymi, dostosowując się do partnerów, którzy dzielą wspólne cele, oraz będą dalej rozwijać umowy o handlu cyfrowym i rozdziały cyfrowe w ramach tradycyjnych umów handlowych. Komisja będzie nadal aktywnie uczestniczyć w forach takich jak G7, G20, OECD i ONZ, wykorzystując instrumenty takie jak „Deklaracja OECD dotycząca dostępu rządowego do danych osobowych”.

Szczególne uwagi zostaną zwrócone na promowanie podejścia UE i wzajemnie korzystnej współpracy z krajami kandydującymi, potencjalnymi krajami kandydującymi i najbliższymi sąsiadami. UE będzie również współpracować z partnerami w celu zbadania możliwości utworzenia wspólnej platformy dla wybranych danych publicznych o wysokiej wartości (np. dziedzictwa kulturowego) oraz będzie dążyć do zawarcia zaufanych porozumień w sprawie przepływów danych wrażliwych, dostępu rządowego i przepisów sektorowych.

Działania przewodnie

- Wydanie wytycznych w celu oceny sprawiedliwego traktowania danych UE za granicą (II kw. 2026 r.)
- Stworzenie zestawu narzędzi służących przeciwdziałaniu nieuzasadnionej lokalizacji, wykluczeniu, słabym zabezpieczeniom i wyciekom danych (II kw. 2026 r.) oraz przyjęcie środków ochrony wrażliwych danych nieosobowych (III kw. 2026 r.).

5. Strategia na rzecz europejskiej unii danych: uwalnianie danych dla sztucznej inteligencji

Aby zapewnić konkurencyjność w erze sztucznej inteligencji, w strategii na rzecz europejskiej unii danych przesunięto punkt ciężkości z ustanawiania przepisów na osiągnięcie rezultatów. Oparta na podstawach istniejących od 2020 r. strategia koncentruje się na niedoborze danych, złożoności regulacyjnej i globalnej konkurencji.

Europejska Rada ds. Innowacji w zakresie Danych pozostanie centralnym forum zarządzania, zreformowanym na potrzeby szczegółowych debat technicznych i strategicznego dialogu z państwami członkowskimi i przemysłem. Jednocześnie sojusz na rzecz stosowania AI stanie się głównym kanałem przekazywania sektorowych informacji zwrotnych i zapewni przedsiębiorstwom, naukowcom i podmiotom publicznym wpływ na kształt wdrażania.

³⁹ Komisja Europejska i Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego i Rady „Międzynarodowa strategia cyfrowa Unii Europejskiej”, JOIN(2025) 140 final, Bruksela, 5 czerwca 2025 r.

Obserwatorium AI będzie śledzić pojawiające się tendencje i przekładać je na spostrzeżenia polityczne.

Ukierunkowane działania przyczynią się do zwiększenia skali wysokiej jakości danych, uproszczenia otoczenia regulacyjnego i wzmocnienia roli UE w globalnych przepływach danych. Dla MŚP i innowatorów oznacza to niższe koszty przestrzegania przepisów, łatwiejszy dostęp do danych oraz bardziej sprzyjające otoczenie międzynarodowe.

Wymierne cele łatwiej jest realizować. Dlatego też Komisja ogłosiła plan działania w sprawie rozwoju jednolitego rynku, aby zwiększyć tempo i przyspieszyć procesy. Strategia na rzecz europejskiej unii danych może w odpowiedni sposób przyczynić się do realizacji planu działania i pomóc decydom politycznym oraz przemysłowi, w szczególności MŚP, w usuwaniu barier i tworzeniu jednolitego rynku danych.

W synergii ze strategią w sprawie zastosowania AI strategia na rzecz europejskiej unii danych gwarantuje, że unijne zasoby danych będą bezpośrednio wspierać rozwój, wdrażanie i upowszechnianie sztucznej inteligencji we wszystkich sektorach.

Wizja długoterminowa jest jasna: suwerenna europejska gospodarka oparta na danych, w której przepływ danych odbywa się w sposób bezpieczny i odpowiedzialny, zasila rozwój sztucznej inteligencji, napędza innowacje oraz wzmacnia konkurencyjność.